

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 108/21
17.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиоца АА, из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Андреја Чивтелић, адвокат из Београда, ул. Курсулина бр. 13, против туженог „Политика новине и магацини“, Друштво за издавање новина и магацина д.о.о Београд, Трг политика 1, чији је пуномоћник Мара Јањић, адвокат из Београда, ул. Београдска бр. 25, ради заштите ауторског права, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 215/19 од 24.3.2021. године, у седници већа одржаној дана 17.6.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 215/19 од 24.3.2021. године, у ставовима првом, другом, четвртм и шестом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка из става осмог изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 215/19 од 24.3.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 77.416,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности, па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је дана 3. маја 2019. године на

интернет сајту www.politika.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело, јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и ауторско дело јавно саопштио у непотпуној форми - фотографију „...“ чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је дана 3. маја 2019. године на интернет сајту www.politika.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца - фотографију „...“ исплати износ од 17.700,00 динара са законском затезном каматом од 24.3.2021. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу на досуђени износ од 17.700,00 динара исплати законску затезну камату почев од 4.5.2019. године до 24.3.2021. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца - фотографије „...“ без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.3.2021. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца - фотографије „...“ без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од још 20.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, као неоснован. Ставом шестим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца - фотографије „...“ у непотпуној форми, исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.3.2021. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца - фотографије „...“ у непотпуној форми исплати износ од још 21.150,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, као неоснован. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршења па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставовима првом, другом, четвртим, шестом и осмом изреке из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући побијану пресуду у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена ниједна од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка из 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и убедљив начин, а који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, услед чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије „...", која је снимљена током НАТО бомбардовања, на територији Косова и Метохије, након што је путнички аутобус погођен на мосту. Фотографија је неовлашћено, без сагласности аутора, објављена на сајту www.politika.rs дана ... године, без означава имена или псеудонима тужиоца као аутора, при том и у непотпуној форми, тако што ју је тужени исекао, односно саопштио у мањој садржини него што садржи пун кадар, чиме је повредио морална и имовинска права тужиоца.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно ценио у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Жалбом туженог није са успехом доведено у сумњу утврђено чињенично стање, а у жалби нису истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио одредбе чланова 2, 8, 9, 15 . до 20, 30, 102, 204. и 205. Закона о ауторском и сродним правима - ЗАСП ("Службени гласник РС", бр.104/2009, 99/2011, 119/2012 и 29/2016-одлука Уставног суда), када је закључио да је тужени повредио тужиочева морална и имовинска ауторска права, јер је без његовог знања и одобрења неовлашћено јавно саопштио и учинио доступним јавности предметну фотографију, без назначења имена тужиоца као аутора и у непотпуној форми и тиме му нанео имовинску и неимовинску штету, чију је накнаду одмерио правилном применом одредаба чланова 200. став 1. Закона о облигационим односима - ЗОО (у погледу неимовинске штете) и 232. ЗПП и Тарифнику УЛУПУДС-а о минималним ценама о употреби фотографија (у погледу имовинске штете) и на тако одмерене износе досудио тужиоцу законску затезну камату почев од пресуђења, на основу чланова 189. став 2. и 277. ЗОО.

Нису од утицаја жалбени наводи којима се покушава довести у сумњу утврђена чињеница да је тужилац аутор предметне фотографије. Тужилац је

током поступка доказао да је аутор фотографије, како је то прописано одредбом члана 9. став 1. ЗАСП, пошто је у поступку несумњиво утврђено да је тужилац у поседу негатива фотографије, на којем негативу је видљива фотографија у пуном кадру, што је и по оцени Апелационог суда у Београду ваљан доказ о тужиоцевом ауторству наведене фотографије. Терет доказивања да је неко други, а не тужилац, аутор предметне фотографије био је стога на туженом, који међутим није доказао супротно.

Жалбени наводи који се односе на пропуст суда да изврши увид у оригинал спорне фотографије, те да се услед тога не може прихватити став суда да је основан захтев тужиоца којим је тражено утврђење и накнада штете због повреде моралних права тужиоца услед објављивања фотографије у измењеној форми, оцењени су као неосновани, а имајући у виду да је првостепени суд увидом у негатив спорне фотографије правилно утврдио чињеницу да је објављена фотографија, као ауторско дело тужиоца, саопштена у непотпуној форми, и то на тај начин што су на објављеној фотографији на интернет страни туженог видљиви само врхови кућа – односно кровови кућа испод моста, а на фотографији на негативу су видљиве куће у целини испод моста. Наведени закључак произлази и из стања у списима предмета, имајући у виду да је тужилац уз тужбу доставио извод са интернет стране www.epa.eu на којој је спорна фотографија такође била објављена и на којој је ово ауторско дело тужиоца видљиво у целини, односно у пуном кадру, а тужиочево име је уредно наведено као име аутора спорне фотографије.

Околност да тужилац своје ауторско дело - фотографију „...“ није заштитио при Заводу за интелектуалну својину, није од значаја за оцену основаности тужбеног захтева, па су жалбени наводи у том смислу оцењени као неосновани, а имајући у виду да постојање наведене околност као услова за остваривање ауторског и сродних права и судску заштиту тих права Закон о ауторском и сродним правима не прописује, већ је у члану 8 ЗАСП прописано да аутор ужива морална и имовинска права у погледу свог ауторског дела од тренутка настанка ауторског дела.

Супротно наводима жалбе, у погледу основа одговорности туженог, првостепени суд је у својој одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге које прихвата другостепени суд, а који се жалбеним наводима туженог не доводе у сумњу. Те јасне, потпуне и правилне разлоге, који се наводима жалбе туженог неуспешно доводе у сумњу, прихвата другостепени суд.

Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца, у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9. ЗАСП, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама чланова 14. - 18. којима су заштићена морална права аутора, као и чланова 19. и 20. којима су заштићена имовинска права аутора. Накнада неимовинске штете тужиоцу припада, у складу са одредбама чланова 14. - 18. ЗАСП којима су заштићена морална права аутора (права патернитета, назначења имена, објављивања, на заштиту интегритета дела и на супротстављање недостојном искоришћавању дела), с обзиром да тужени оспорава ауторство тужиоцу, да није означио име тужиоца као аутора

фотографије, да је тужиочеву фотографију објавио без његове сагласности и са неовлашћеним изменама. Накнада имовинске штете тужиоцу припада на основу одредаба чланова 19, 20. и 30. истог закона јер он као аутор има право на економски искоришћавање и умножавање свог дела и на накнаду за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица, као и да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање свог дела. Супротно жалбеним наводима туженог да тужилац није доказао да је постојало било какво ограничење за употребу фотографије, управо наведене законске одредбе представљају ограничење и упутство о томе која се и како ауторска права штите и поштују. Поступањем супротно наведеним одредбама закона тужени је повредио ауторска права тужиоца по више основа у смислу члана 204. ЗАСП, што је првостепени суд правилно утврдио, па је стога тужиоцу правилно пружена заштита његовог ауторског дела у смислу одредбе члана 205. ЗАСП и то како њену неимовинске компоненте (став 2.) због повреде моралних права, тако и њене имовинске компоненте (став 1. тачка 5.) због повреде имовинских права.

По оцени Апелационог суда у Београду, правилно је првостепени суд одмерио висину накнаде имовинске штете која тужиоцу припада. Начин и обим накнаде одређује се у складу са одредбама чланова 169. и 170. ЗАСП примерено врсти и начину искоришћавања ауторског дела на основу објективних критеријума који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у Ценовнику (тарифнику) Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије - УЛУПУДС о минималним ценама употребе фотографије, па је првостепени суд правилно, супротно наводима жалбе, одмерио износ који је тужени дужан да исплати тужиоцу као аутору на име накнаде имовинске штете.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 390. ЗПП.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе туженог али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром на то да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Ожалбено решење о трошковима поступка из става осмог изреке преиначено је применом члана 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, па је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка, у границама постављеног захтева, у износу од укупно 77.416,00 динара, и то за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 12.000,00 динара (6.000,00 динара увећано за 50% за сваки кумулативно постављен захтев) што чини износ од 24.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта износ од по 15.000,00 динара (7.500,00 динара увећано за 50% за сваки кумулативно постављен захтев) што чини износ од 45.000,00 динара, као и на име судске таксе за тужбу и пресуду у износу од по 4.208,00 динара, све одмерено према Адвокатској тарифи важећој у време доношења решења о трошковима и Таксној тарифи важећој у време настанка таксене обавезе, а сходно тужиочевом успеху у спору, са законском затезном каматом од

извршности пресуде до исплате, сагласно одредбама члана 277. и 324. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Имајући у виду да је тужени у другостепеном поступку успео у незнатном делу, у одлуци о трошковима поступка, на основу чланова 150, 153, 154, 163. и 165. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић